

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, împotriva sentinței Tribunalului Militar al Diviziei de Infanterie nr. 188 Nijnedneprovsc din 15 mai 1945, în cauza penală în privința lui,

*Bodnari Pavel xxx, născut în anul xxxxxx
originar din s. Volcineț, r-nul Saratsc.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Diviziei de Infanterie nr. 188 Nijnedneprovsc din 15 mai 1945, Bodnari Pavel a fost condamnat în baza art.58-10 alin. (2) și art. 193-7 alin. (2) Cod penal al RSFSR la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 3 ani și cu confiscarea averii.

2. Potrivit hotărârii judecătorești menționate, s-a stabilit că, Bodnari Pavel a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că făcând serviciul în Armata Roșie, în perioada lunii noiembrie 1944 - martie 1945, pe teritoriul Bulgariei, a desfășurat agitație antisovietică printre militari unității, a lăudat regimul instaurat de autoritățile române și condițiile de trai ale populației în perioada ocupației din armata română, din Bulgaria capitalistă, metoda privată de administrare a gospodăriei sătești. Concomitent a răspândit zvonuri provocatoare și a calomniat regimul existent în URSS, nivelul de viață în Armata Roșie, metoda colectivă de administrare a gospodăriei sătești.

Tot el, la 24 aprilie 1945 în timpul dislocării unității militare din or.Sliven în s.Gradeț, Bulgaria, a dezertat, părăsind unitatea militară în scopul eschivării de la serviciul militar.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Bodnari Pavel și-a recunoscut vina și a susținut că el a desfășurat agitație antisovietică în anturajul său și a vorbit despre viața grea a oamenilor din perioada sovietică, a purtat discuții despre politica partidului comunist și se împărtășea cu opiniile sale referitor la colectivizare. A părăsit unitatea militară fiind în stare de ebrietate.

3. Adjunct al Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în care solicită casarea hotărârii judecătorești nominalizate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Bodnari Pavel, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

3.1. În motivarea recursului a invocat că, probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru a confirma că, inculpatul ar fi desfășurat vre-o activitate orientată spre lichidarea, subminarea sau slăbirea puterii sovietice ori săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare.

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Condamnarea lui Bodnari Pavel constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil. Există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează, că acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnatului, din următoarele considerente:

Potrivit art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Conform art. 3 lit. a), art. 5², 5³ din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru alte „*crime de stat*”.

Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Verificând conținutul sentinței contestate, se atestă că condamnatul Bodnari Pavel nu a fost asistat de un apărător, iar instanța de judecată nu a efectuat o analiză și nu a supus aprecierii în coroborare declarațiile condamnatului și probele conținute în dosarul respectiv, întemeindu-și, astfel, hotărârea de condamnare pe presupuneri.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele fundamentale unanim recunoscute ale unui proces echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărâ asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa, având dreptul să se apere însuși și să fie asistată de

un apărător, nefiind obligată să dovedească nevinovăția sa, iar concluziile despre vinovăția persoanei în săvârșirea infracțiunii și sentința de condamnare nu pot fi întemeiate pe presupuneri.

Împrejurările expuse indică cert că erorile de drept comise de instanța de judecată în cadrul judecării cauzei penale respective, adică sfidarea vădită a drepturilor și libertăților fundamentale ale condamnatului, constituie un viciu fundamental, care a afectat hotărârea atacată și dovedesc că în speță existau circumstanțe care excludeau tragerea lui Bodnari Pavel la răspundere penală.

Având în vedere cele menționate, precum și prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate pentru a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă privind condamnarea lui Bodnari Pavel, în baza art. 58-10 alin. (2) și art. 193-7 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia și, în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al Diviziei de Infanterie nr. 188 Nijnedneprovsc din 15 mai 1945, în privința lui *Bodnari Pavel xxxx*, în baza art. 58-10 alin. (2) și art. 193-7 alin. (2) Cod penal al RSFSR, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia în fața societății, și reintegrarea în drepturi, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 15 septembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena